

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DM-IV.054.3.2025
Warszawa, 18 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: interpelacji nr 7517 Pana Posła Dominika Jaśkowca w sprawie przeniesienia obowiązku utrzymania czystości chodników przez właścicieli sąsiadujących z nimi nieruchomości na zarządców dróg publicznych

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 7517 Pana Posła Dominika Jaśkowca, którą Ministerstwo Rozwoju i Technologii otrzymało zgodnie z właściwością za pośrednictwem Ministerstwa Infrastruktury, przedstawiam następujące stanowisko.

Artykuł 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹, nakładający na właścicieli nieruchomości obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości, wywołał w latach poprzednich wiele dyskusji, stając się również przedmiotem wniosku do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie jego zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że nakładanie ustawowo na właścicieli nieruchomości obowiązku uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości nie narusza Konstytucji RP ani zasad demokratycznego państwa prawnego, praworządności, równości oraz równej ochrony własności (wyrok z dnia 5 listopada 1997 r., sygn. akt K 22/97).

W uzasadnieniu wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przedmiotowy przepis jest wyrazem przyjętego od dawna poglądu, w myśl którego z prawa własności wynikają także określone obowiązki społeczne.

Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego intencją ustawodawcy w momencie tworzenia ustawy o czystości i porządku było stworzenie prawnych gwarancji utrzymania czystości na terenach zurbanizowanych. Trybunał Konstytucyjny uznał istnienie istotnego interesu społecznego w ustanowieniu regulacji służących utrzymywaniu czystości w gminach. Czystość i estetyka miejsca zamieszkania obywateli oraz jego otoczenia są elementem kultury społeczeństwa i jako takie zasługują na prawną ochronę. Wprowadzenie w drodze ustawy obowiązku utrzymywania czystości chodników przylegających do nieruchomości przez właścicieli tychże nieruchomości jest niezbędne dla zapewnienia właściwej ochrony interesu publicznego, który miał na względzie ustawodawca. Nie istnieje bowiem równie

---

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.

efektywny sposób zapewnienia porządku, jak nałożenie obowiązku na właścicieli nieruchomości.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości mają obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taką drogę uznaje się wydzieloną część drogi publicznej przeznaczoną do ruchu pieszych i położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Obowiązek utrzymania czystości drogi dla pieszych będzie więc należał do właściciela nieruchomości jedynie wtedy, kiedy taka droga będzie się stykała z granicą należącej do niego nieruchomości.

W przypadku, gdy nieruchomość będzie oddzielona od drogi dla pieszych pasem gruntu czy pasem zieleni niebędącym przedmiotem prawa własności właściciela tejże nieruchomości, wówczas obowiązek oczyszczania takiej drogi będzie spoczywał na właścicielu, tj. zarządcy, użytkowniku lub innym podmiocie władającym tym pasem gruntu czy zieleni, który bezpośrednio przylega do drogi dla pieszych.

Obowiązek nałożony w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nie dotyczy również dróg dla pieszych, na których dopuszczony jest płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych – wtedy uprzątnięcie i pozbycie się zanieczyszczeń należy do podmiotu pobierającego opłaty z tego tytułu, a więc w myśl przepisów omawianej ustawy - odpowiednio do zarządu drogi lub gminy. Podkreślić należy, że pozbycie się błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń uprzątniętych z dróg dla pieszych przez właścicieli nieruchomości przyległych do drogi publicznej, stanowi obowiązek zarządu drogi.

Jak wynika z przedstawionych wyjaśnień obowiązek właściciela nieruchomości został dwójako ograniczony:

- przez wyraźne wskazanie, że droga dla pieszych to tylko taka część drogi przeznaczona dla ruchu pieszych, która jest położona bezpośrednio przy granicy nieruchomości,
- przez wyłączenie obowiązku uprzątnięcia drogi dla pieszych, na której dopuszczono płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych.

Obowiązek uprzątnięcia przyległych dróg dla pieszych został ustawowo nałożony na właścicieli nieruchomości. Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przez właściciela nieruchomości rozumie się także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością. Norma zawarta w art. 5 ust. 1 pkt 4 tej ustawy adresowana jest nie do „obywateli” w ogólności, lecz do „właścicieli nieruchomości”, a więc do wszystkich podmiotów posiadających własność nieruchomości lub nią władających, niezależnie od tego czy są to osoby fizyczne, czy inne podmioty.

Obowiązek odśnieżania przyległych dróg dla pieszych dotyczy zarówno właścicieli domów jednorodzinnych, jak i spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych, urzędów, firm i innych instytucji. Prawo traktuje wszystkie podmioty jednakowo. Ustawodawca nakładając omawiany obowiązek na właścicieli nieruchomości uznał, że jest to najbardziej efektywny sposób dla zapewnienia utrzymania dróg dla pieszych w czystości. Zapewnienie przez zarządcę drogi czy gminę odśnieżenia dróg dla pieszych w tak wielu miejscach

jednocześnie, szczególnie w dużych miastach lub przy dużych opadach śniegu, z pewnością byłoby zadaniem trudnym do wykonania i generowałoby dużo wyższe koszty aniżeli dotychczas ponoszone przez właścicieli nieruchomości.

Odnosząc się do kwestii praktycznego wykonania tego obowiązku przez właściciela nieruchomości wyjaśniam, że z brzmienia przepisu nie wynika, że właściciel nieruchomości jest obowiązany do osobistego uprzątnięcia drogi dla pieszych. Rozumiejąc i mając na uwadze różne sytuacje życiowe należy wskazać, że wykonanie tych prac można zorganizować np. w ramach wzajemnej pomocy sąsiedzkiej czy rodzinnej. Innym wyjściem może być powierzenie ich wykonania w drodze umowy cywilnoprawnej innej osobie.

Dodać należy, że na podstawie art. 6a obowiązującej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, przejąć od właścicieli nieruchomości obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z dróg dla pieszych położonych wzdłuż nieruchomości. Przejmując obowiązek, rada gminy ustala opłatę ponoszoną przez właścicieli nieruchomości za wykonywanie przejętego obowiązku. W związku z tym mieszkańcy mogą zwrócić się do właściwej miejscowo rady gminy z ewentualnym wnioskiem o podjęcie stosownej uchwały.

W odniesieniu do kwestii odszkodowania za szkody spowodowane zdarzeniem, do którego doszło w następstwie niewykonania przez właściciela nieruchomości obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przytoczyć należy uchwałę Sądu Najwyższego z 24 listopada 2017 r., sygn. akt III CZP 38/17. Zgodnie z tą uchwałą „gmina ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikającą z nieuprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości w razie nienależytego sprawowania nadzoru nad wykonaniem przez właściciela obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.”.

Z uzasadnienia do przytoczonej uchwały wynika, że obowiązek uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości spoczywający na właścicielu, nie oznacza zwolnienia gminy z odpowiedzialności za zdarzenie, do którego doszło na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku przez właściciela. Zgodnie z art. 5 ust. 6 omawianej ustawy nadzór nad wykonaniem obowiązków obciążających właściciela sprawuje wójt, burmistrz, prezydent miasta, który w przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków, o których mowa w art. 5 ust. 1-4, wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku (art. 5 ust. 7), która podlega egzekucji w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Jeżeli zatem gmina nie wykonała lub nienależycie wykonała swoje obowiązki w zakresie nadzoru, odpowiada za wyrządzoną z tego tytułu szkodę na podstawie art. 417 § 1 k.c.

Nadzór sprawowany przez gminę powinien być tak zorganizowany, aby miała ona możliwość odpowiednio szybkiego stwierdzenia wystąpienia na chodniku zagrożenia dla ruchu pieszych i w razie braku reakcji właściciela, podjęcia działań zmierzających do jego usunięcia. Nadzór ten musi być wykonywany z uwzględnieniem charakteru zaniechanego obowiązku i zapewnienia realizacji celów ustawy. Wymaga to bieżącego monitorowania przez gminę, czy właściciel realizuje swoje obowiązki i sprawnego reagowania na wypadki ich niewykonywania, z uwzględnieniem możliwości zlecenia zastępczego ich wykonania za zobowiązanego i na jego koszt.

Formułując postulat przejęcia przez gminę obowiązku właścicieli nieruchomości, nie można pomijać konieczności zapewnienia finansowania na jego realizację (np. nowy podatek lub wyższe już istniejące podatki). Obowiązujące przepisy umożliwiają mieszkańcom danej gminy podjęcie decyzji o przejęciu przez nią realizacji tych obowiązków za odpowiednią opłatą, zatem mieszkańcy mają wybór, w jaki sposób w ich gminie realizowany jest ten obowiązek i jakie ponoszą skutki finansowe z tym związane. W świetle przedstawionych informacji obecne rozwiązania są najefektywniejszymi z punktu widzenia zaspokajania potrzeb społeczeństwa, dają możliwość podjęcia decyzji wszystkim zainteresowanym, tj. mieszkańcom danej gminy, zatem brak jest uzasadnienia do wprowadzania zmian w tym zakresie.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Tomasz Lewandowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych:

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 r., z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP, adres do doręczeń elektronicznych: AE:PL-68477-29007-EFSHR-25. Wykonującym obowiązki administratora jest dyrektor Departamentu Mieszkalnictwa.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2024 r. poz. 907), oraz w związku z § 162 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz art. 193 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2022 r. poz. 990).
4. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interwencję poselską lub senatorską lub interpelację/zapytanie poselskie.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
  - o organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
  - o inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju i Technologii (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.
7. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
9. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie/interwencję.
10. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
  - o prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
  - o prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
  - o prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
11. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.